

Коваленко О.О.

студентка,

Науковий керівник: Сидоренко А.С.

кандидат юридичних наук, старший викладач,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ТЕОРЕТИКО-ЮРИДИЧНИЙ АНАЛІЗ ДЕЯКИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ

Пенсійне забезпечення є однією з ключових частин соціальної політики держави, яка спрямована на забезпечення стабільності, підвищення добробуту, гарантування соціальної рівності у суспільстві, а також задоволення матеріальних потреб людей. Це механізм правового забезпечення матеріальними гарантіями уразливу верству населення.

Народний депутат України – це обраний відповідно до Закону України «Про вибори народних депутатів України» представник Українського народу у Верховній Раді України і уповноважений ним протягом строку депутатських повноважень здійснювати повноваження, передбачені Конституцією України та законами України. Статус народного депутата зумовлює в особи наявність високого рівня інтелекту та моральних рис, а значущість діяльності народного депутата для країни зумовлює високі вимоги та підвищений рівень юридичної відповідальності. Через значний рівень вимог, які ставляться до особи потребує і компенсації, яка виражається, зокрема, і в рівні пенсійного забезпечення.

Враховуючи це, зазначимо, що метою цієї роботи є дослідження теоретичних аспектів пенсійного забезпечення народних депутатів України, а також співвідношення розміру пенсійного забезпечення пенсіонера та народного депутата України.

Трудові гарантії прав народного обранця передбачені в Конституції України, Кодексі законів про працю, законі України «Про статус народного депутата» та в інших законах України.

Специфіка пенсійного забезпечення народних депутатів в Україні полягає в наступних аспектах.

Перш за все, час, протягом якого народний депутат здійснював свої повноваження у Верховній Раді України зараховується, окрім як до загального і безперервного стажу роботи та стажу роботи (служби) за спеціальністю, а й до стажу проходження державної служби. Необхідно звернути увагу й на те, що при умові дострокового припинення народним обранцем своїх повноважень за особистою заявою, йому надається попередня робота (посада), якщо ж відсутня така можливість він зараховується до резерву кадрів Головного управління державної служби України.

Наступна особливість пенсійного забезпечення, полягає у встановленні максимального розміру пенсії, крайня межа якої не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, які установлені для осіб, котрі втратили

працевдатність. Зокрема, по 31 грудня 2017 року, такий розмір пенсії не може перевищувати 10 740 гривень.

Для прикладу, станом на 1 травня 2017 року мінімальний розмір пенсії становить 1312 гривень, що дорівнює одному прожитковому мінімуму, але враховуючи сучасні реалії – ціни на комунальні послуги, стабільний рівень пришвидшеної інфляції, зростання цін на продукти харчування та медикаменти, цієї суми явно не вистачає для проживання. Вважаємо, що навіть враховуючи специфічний статус народного депутата, такий фінансовий розрив між максимальною та мінімальною пенсією не тільки неможливий, але й недопустимий у сучасних умовах розвитку нашої держави. На нашу думку, доречним стане підвищення мінімального рівня пенсії, а не збільшення максимальної суми пенсійного забезпечення для досліджуваної категорії осіб.

Вважаємо також, що внаслідок існування такого фінансового дисбалансу у пенсійному забезпеченні різних категорій осіб порушується гарантований Конституцією України принцип рівності та унеможливується виконання одного із завдань концепції пенсійної реформи, а саме забезпечення рівноправності громадян в пенсійній системі шляхом запровадження єдиних правил призначення пенсій [1].

Зміст третьої відмінності пенсійного забезпечення народного депутата України полягає у тому, що у разі втрати годувальника, тобто на випадок смерті народного депутата України, за заявою непрацевдатних членів сім'ї, які були на його утриманні (при цьому дітям пенсія призначається незалежно від того, чи були вони на утриманні годувальника), допомога надається у розмірі 70 відсотків суми місячної заробітної плати працюючого народного депутата на день звернення за пенсією з урахуванням усіх доплат та надбавок до посадового окладу, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та 90 відсотків – на двох і більше членів сім'ї за рахунок бюджетних призначень на забезпечення діяльності Верховної Ради України. Необхідно вказати для порівняння, що відповідно до статті 44 ЗУ «Про пенсійне забезпечення» пенсії в разі втрати годувальника призначаються на кожного непрацевдатного члена сім'ї в розмірі 30 відсотків заробітку годувальника (стаття 64), але не менше соціальної пенсії, встановленої для відповідної категорії непрацевдатних.

Зауважимо, що відсоток від суми заробітної плати, який отримує член сім'ї народного депутата дещо перевищує процент від заробітку, який може отримати непрацевдатний член родини пенсіонера. Тому, на нашу думку, більш доречно було б зменшити на половину різницю між вказаними відсотками з метою збалансування рівня пенсійного забезпечення усіх категорій працівників.

Отже, аналіз положень чинного законодавства дає змогу зробити наступні висновки. Вважаємо за доцільним зазначити, що призначення спеціальних пенсій народним депутатам України потребує перегляду при визначенні їх розміру у зв'язку з обмеженими ресурсами Пенсійного фонду. На сьогоднішній день, вітчизняна економіка відзначається нестабільним характером, що породжує ризики відносно гарантій для рядових пенсіонерів, число яких превалює над кількістю діючих та народних депутатів у відставці, тому

раціональним є кроки щодо першочергового забезпечення саме належного рівня пенсій цим категоріям пенсіонерів, адже, як доводять реалії – мінімальна пенсійна виплата не може покрити базові витрати, що є порушенням конституційних норм та тотальним ігноруванням європейських принципів.

Також, слід відмітити, що при визначенні межі розміру пенсії народним депутатам України порушуються принципи рівності та справедливості системи пенсійного забезпечення, що негативно впливає на загальні настрої працюючого населення, призводить до суспільного стресу та соціального дисбалансу.

На нашу думку, актуальним рішенням стане застосування обмежень матеріального характеру вказаної верстви населення при призначенні розміру пенсії на користь бюджету Пенсійного фонду України з метою додержання проголошених конституційних приписів, створення адекватних пенсійних виплат для рядових пенсіонерів та, таким чином, поглиблення демократичних стовпів на вітчизняній суспільно-політичній арені.

Список використаних джерел:

1. Розпорядження Кабінету міністрів України від 14 жовтня 2009 р. N 1224-р Київ «Про схвалення Концепції подальшого проведення пенсійної реформи».
2. Закон України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» № 3.

Кравцова Є.О.

студентка,

Науковий керівник: Веннікова В.В.

асистент,

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ЩОДО НЕЗАКОННИХ ДІЙ (БЕЗДІЯЛЬНОСТІ) РОБОТОДАВЦЯ СТОСОВНО ПРАЦІВНИКІВ

Україна є суверенною, незалежною, правовою та демократичною державою, тому одним із провідних її принципів є верховенство права, що є гарантією визнання прав і свобод людини найвищими цінностями суспільства. У трудовому праві даний принцип розкривається через обмеження повноважень роботодавця для захисту інтересів працівників. Він необхідний для того, щоб стерти бар'єр, що виникає між сторонами трудових правовідносин та стає причиною панування нерівності між ними. На жаль, не завжди фактична сторона відповідає формальній. Тобто всі права, якими наділений працівник, знаходяться в Конституції України, Кодексі законів про працю та інших нормативно-правових актах, але чи не порушуються вони роботодавцями у реальному житті.

У нашій країні досить актуальною проблемою є невідповідність діянь роботодавців законодавству стосовно працівників. Вона проявляється у незабезпеченні належних умов праці, порушенні встановлених строків виплати заробітної плати, незаконному звільненні та ін. Причиною її